

Teoretyczne i praktyczne aspekty pracy opiekuna-wychowawcy - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Teoretyczne i praktyczne aspekty pracy opiekuna-wychowawcy
Kod przedmiotu	05.9-WP-PEDD-TPOW
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Pedagogika
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	drugiego stopnia z tyt. magistra
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2019/2020

Informacje o przedmiocie	
Semestr	3
Liczba punktów ECTS do zdobycia	3
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	- dr hab. Grażyna Gajewska, prof. UZ - dr Elżbieta Turska

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę
Ćwiczenia	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Zapoznanie studentów ze specyfiką pracy opiekuna - wychowawcy;

Wskazanie na:kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze opiekuna-wychowawcy; potrzebę rozwoju zawodowego; potrzebę stymulowania aktywności poznawczej wychowanków; znaczenie autorytetu opiekuna-wychowawcy; moderowanie interakcji między wychowankami; rolę opiekuna-wychowawcy jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;

Wymagania wstępne

Podstawowe wiadomości z zakresu pedagogiki ogólnej, pedeutologii oraz współczesnych problemów opieki i wychowania.

Zakres tematyczny

WYKŁADY

Rola zawodowa opiekuna - wychowawcy: założenia, unormowania prawne. Odpowiedzialność za podopiecznych - wychowanków. Indywidualny i społeczny wymiar tożsamości opiekuna-wychowawcy. Etyczny wymiar pracy. Doskonalenie zawodowe.Planowanie pracy. Zespół wypalenia zawodowego w pracy opiekuna - wychowawcy: ryzyko wystąpienia i sposoby przeciwdziałania.

ĆWICZENIA

Umiejętności i techniki przydatne w pracy opiekuna - wychowawcy(np. techniki relaksacyjne, sposoby przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu, efektywne planowanie pracy). Określenie własnych zasobów w pracy opiekuna-wychowawcy oraz wyznaczanie dróg rozwoju zawodowego Rozwijanie umiejętności określania własnej tożsamości w aspekcie indywidualnym i społecznym. Wykorzystanie indywidualnych zasobów w rozwijaniu aktywności i zainteresowań wychowanków. Wyzwania w pracy opiekuna - wychowawcy (praca z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, praca z dzieckiem odmiennym kulturowo, itp.). Współpraca opiekuna - wychowawcy z rodzicami, nauczycielami i innymi specjalistami, instytucjami w środowisku lokalnym (np. ośrodkiem pomocy społecznej, komisją rozwiązywania problemów alkoholowych, sądem rodzinnym, policją, itp.).

Metody kształcenia

Wykład: wykład konwencjonalny i dialogowy, prezentacja multimedialna

Ćwiczenia: dyskusja, prezentacja multimedialna, metoda sytuacyjna, metoda przypadków, praca w grupach

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągania efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
-------------	-----------------	--------------------	-------------

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
D.1/E.1.W4. Student zna i rozumie kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela, w tym potrzebę zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem technologii informacyjno komunikacyjnej, oraz dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych; znaczenie autorytetu nauczyciela oraz zasady interakcji ucznia i nauczyciela w toku lekcji; moderowanie interakcji między uczniami; rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;	• K_W09 • K_W17	• kolokwium • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach	• Wykład • Ćwiczenia
D.1/E.1.U5. Student potrafi kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy;	• K_U12 • K_U21	• obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta • praca pisemna	• Ćwiczenia
D.1/E.1.U6. Student potrafi podejmować skuteczną współpracę w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;	• K_U06	• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • wypowiedź pisemna	• Ćwiczenia
D.1/E.1.K6. Student jest gotów do budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów oraz kształtowania ich kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;	• K_K04	• kolokwium • obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta	• Wykład • Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Zaliczenie wykładów: test pisemny z problematyki wykładów (90% poprawnych odpowiedzi – ocena bdb, 75% - db, 60% - dst).

Zaliczenie z ćwiczeń: ocena przygotowania i pracy studenta na zajęciach, kolokwium (90% poprawnych odpowiedzi – ocena bdb, 75% - db, 60% - dst).

Ocena ostateczna: średnia arytmetyczna oceny z egzaminu i z ćwiczeń.

Literatura podstawowa

1. Czekaj K., Zarzycka A., K. Skierska-Pięta (2011): Poradnik. Dobre praktyki – zawód wychowawca, Sosnowiec.
2. Fengler J. (2001). Pomaganie męczy. Gdańsk.
3. Gajewska G. (2009). Pedagogika opiekuńcza. Elementy metodyki. Zielona Góra.
4. Gajewska, G. G. i Zapeński, P. (2018). Odpowiedzialność w edukacji versus dylematy etyczne pedagogów w kreowaniu postaw jednostkowych uczniów. Horyzonty Wychowania, 17 (41), 135 – 148, DOI: 10.17399/HW.2018.174109.
5. Olbrycht K. (1995), Odpowiedzialność pedagoga. W: Olbrycht K. (red.), Edukacja aksjologiczna, t.2, Katowice.
6. Ferenz K., Koziół E. (2002) (red.), Kompetencje nauczyciela- wychowawcy, Zielona Góra.
7. Wybrane artykuły z czasopisma: „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze” z ostatnich 6 lat.
8. Regulacje prawne zawodu opiekuna wychowawcy (oświatowe i pomocy społecznej).
9. Szczęsna, A. (2010). Wsparcie społeczne w rozwoju zawodowym nauczycieli. Zielona Góra: OW UZ.
10. Turska E. (2013), Indywidualne i społeczne wymiary tożsamości przyszłych pedagogów, OW UZ, Zielona Góra.
11. Każdorazowo uaktualniana i przekazywana studentom.

Literatura uzupełniająca

1. Babiuch M. (2002): Jak współpracować z rodzicami trudnych uczniów?, Warszawa.
2. Boćwińska-Kiluk B. (2000): Kilka uwag o sylwetce i powinnościach wychowawcy, "Opieka Wychowanie Terapia" nr 4.
3. Chelstowska Z. (2000): Co to znaczy dobry wychowawca? "Nowa Szkoła" nr 8.
4. Gajewska, G. (2011). Wychowawcy świetlic szkolnych o swoich sukcesach, problemach, pracy i warsztacie. Sondaż ogólnopolski 2009 – 2010. W: Gajewska G., Turska E., Teoretyczno-metodyczne aspekty opieki i wychowania w świetlicy. Scenariusze spotkań, programy. Tom 12, Zielona Góra: PEKW Gaja, 54-91.
5. Golińska L., Świętochowski W. (1998): Temperamentalne i osobowościowe determinanty wypalenia zawodowego nauczycieli, „Psychologia Wychowawcza”, nr 5.
6. Górnicka, B. (2015). Metodyka pracy opiekuńczo – wychowawczej – wybrane zagadnienia. Podręcznik akademicki.
7. Gruca – Miąsik, U. (2018). Rozumowanie moralne - osoba, rozwój, wychowanie. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, ISBN 978-83-7996-574-8.
8. King G. (2004): Umiejętności terapeutyczne nauczyciela, GWP, Gdańsk.
9. Stefaniak G. (2003): W poszukiwaniu dobrego wychowawcy, "Nowe w Szkole", nr 3.
10. Urbaniak - Zajac, D. (2016). *W poszukiwaniu teorii działania profesjonalnego pedagogów*. Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.
11. Taylor, Ch. (2017). *Zaburzenia przywiązania u dzieci i młodzieży. Poradnik dla terapeutów, opiekunów i pedagogów*. Sopot: GWP.
12. Aktualne akty prawne dotyczące treści składających się na realizowany przedmiot.
13. Każdorazowo uaktualniana i przekazywana studentom.

Uwagi

